

Межкултурно общуване и равнопоставеност между участниците в българския диалог

Елена Хаджиева, Рени Манова
СУ „Св. Климент Охридски“

Междукултурният диалог

- * **От особена значимост при преподаването на чужд език е представянето на връзката текст – социум, тъй като „пораждането на всеки текст е експликация на социално маркирани оценки, а възприемането му е процес на интеграцията или отхвърлянето му в / от социо-културната скала на партньорите“.**
- * **„Предпоставените в текста социално значими оценъчни схеми, критерии, са границите, в които се актуализират и осъществяват комуникативните стратегии на участниците в процеса на общуване.“ (Факалиева 1995: 231)**

Текстоцентрично преподаване

- * Преподаване, базирано на текста – това е методология, която се фокусира върху преподаването на признаците на устните и писмените текстове и онова, което свързва текстовете с културния контекст на тяхната употреба.**
- * Урочните единици са изградени на основата на различни видове текст и обучаваните развиват умения за употреба на цели текстове.**

Текстоцентрично преподаване

*** За култивиране на текстова компетентност се използва последователност от пет стъпки:**

- 1) изграждане на контекст за текста;**
- 2) представяне на структурата на текста и разглеждането на съставните ѝ части, „разнищване“ на отделните елементи, изграждащи цялото;**
- 3) съвместно построяване на текст обучаващ – обучаван;**
- 4) самостоятелно построяване на текст от обучаваните;**
- 5) свързване на едни текстове с други (признак интертекстуалност и способността на един текст да общува с други текстове).**

(Richards, Schmidt 2010: 595)

Критерии за диференциране на писмен и устен текст

- * **Фиксираност**
- * **Експлицитност**
- * **Компактност при представянето на информацията**
- * **Степен на самостоятелност на рецепцията във времето и пространството**
- * **Организация**
- * **Скорост на продукцията и на рецепцията**
- * **Книжовен език**
- * **Придобитост**

Дейности и процедури за развиване на комуникативните умения

- * **Дейности, базирани на темата** (*topic-based activities*), и **дейности, базирани на задачата** (*task-based activities*). Първата дейност изисква от обучаваните единствено да говорят по противоречива тема, като целта е дискусияният процес сам по себе си. Втората дейност кара обучаваните да извършват нещо.

Дейности и процедури за развиване на комуникативните умения

- * **Описание на картинки**
- * **Сравняване на картинки**
- * **Общи неща**
- * **Списък за пазаруване**
- * **Решаване на проблем**
- * **Ролеви игри**

Дейности и процедури за развиване на комуникативните умения

- * **Ролевите карти може да се разработят така, че да помогнат на обучаваните да упражняват специфични познания за отделните езикови равнища (лексикално, морфологично, синтактично).**
- * **Следващият пример показва как от обучавания се предполага да активира съответната лексика с преобладаващ брой интензифициращи думи (*доста голям, доста бърз, изключително интелигент*).**
- * **Пример за ролева игра: Вие сте мениджър по продажбите и Вашата компания е проектирала набор от нови продукти, напълно различни от досегашните. Срещате се с един от най-добрите си клиенти. Опишете му новите си продукти.**
- * **Всяка ролева игра осигурява възможност за използване на разнообразни комуникативни функции (извинение, несъгласие, отказ).**

Дейности и процедури за развиване на комуникативните умения

- * **От особено значение за успеха на комуникативния подход в обучението по български език на чужденци се явява разработването и прилагането на учебната литература в обучителния процес.**
- * **Учебната литература, която се предлага, трябва да може да предизвика интереса на обучаваните и да ги провокира да създават своите текстове.**
- * **В съвременната езикова политика на ЕС умението за говорене се извежда на преден план при преподаването на чужди езици. Следователно е необходимо разработването на набор от учебна литература с акцент върху развиването на способността за устно изказване в разнообразни сфери и ситуации.**

Днес за какво ще си говорим? (Хаджиева и кол. 2018)

**Темите са
предложени така, че
след кратка дискусия
по тях чужденците се
мотивират да дават
примери и описания
от своите страни.**

Български език като чужд

Елена Хаджиева • Весела Шушлина
Венера Байчева • Рени Манова

**ДНЕС ЗА КАКВО
ЩЕ СИ ГОВОРИМ?**

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

Комуникативни схеми

- * Според Общата европейска рамка на езиците **функционалната компетентност** засяга употребата на устна реч с оглед постигането на определени комуникативни цели. Участниците в общуването следват поредица от стъпки. Комуникативни схеми в устното общуване могат да бъдат:
 - въпрос – отговор**
 - твърдение – съгласие/несъгласие**
 - молба/предложение/извинение – приемане/отхвърляне**
 - поздрав – отговор**
- * Съществува обща схема, включваща базови умения за устно изразяване, които следва да присъстват в учебния курс: **намиране на място (ресторант, болница, гара, хотел, магазин, полицейски участък), установяване на контакт (размяна на поздрав с сервитьор, продавач, служител, преподавател и др.), търсене и даване на информация за качествата и свойствата на предмети, изделия, храни и др., обсъждане на плюсовете и минусите на даден обект (качество, цвят, цена, размер и др.).**

Комуникативен курс за специализанти по програма „Еразъм+“

Напредналите специализанти по програма „Еразъм+“, ниво Б2, СУ „Св. Климент Охридски“, поляци и украинци, разработват презентации в рамките на комуникативния курс „Днес за какво ще си говорим?“. Всеки текст към рубриката „Щрихи от България“ провокира студентите да създават свой разказ, придружен със снимки, за университета, кухнята и др. в собствената им страна.

Основни характеристики на профила на грешките на обучаваните

- * **Грешно употребени предлози:** *протичаща по териториите на Русия (вм. през територията на Русия); водата беше неприятна за вкус (вм. на вкус); След замесването оставя се на 20 минути (вм. След замесването се оставя за 20 минути).*
- * **Пропуснати запетаи:** *от течението на реката протичащо по граница между Беларус и Украйна (вм. от течението на реката, протичащо...)*
- * **Грешки при категорията определеност:** *Първият туристически маршрут до връх е прокаран през 1880 г. (вм. Първият туристически маршрут до върха е прокаран през 1880 г.)*

Основни характеристики на профила на грешките на обучаваните:

- * **Грешки при глаголните форми:** *За да снабдя града с питейна вода, геолозите от хидрогеоложката експедиция положиха първия кладенец. (вм. За да снабдят града с питейна вода, геолозите от хидрогеоложката експедиция полагат/създават първия кладенец.)*
- * **Лексикални грешки:** *можете да намерите и изпечени факти (вм. любопитни, пикантни факти); Това е най-големият в света брой на паметниците, установени на един деятел на културата. (вм. Това е най-големият в света брой на паметниците, посветени на един деятел на културата.); Имахме празнуването на 25-годишен юбилей на хърватистиката в нашия университет. (вм. празнувахме); С нея мога леко да позная Саша сред другите хора. (вм. мога лесно да позная...)*

Паметници на Тарас Шевченко са инсталирани във всички областни центрове на Украйна, в много градове и села на държавата, както и в много столици и градове в чужбина.

В Украйна, първият паметник на Шевченко (неговите гърди) е инсталиран в Харков в имението Алчевск през 1881 година.

Вареники – е ястие от безквасно тесто с различни пълнежи. Национално ястие, любимо и далеч отвъд Украйна. Те могат да бъдат не само с плодове и зеленчуци, но и с гъби, месо, сирене и т. н.

Приятелство

Истинското приятелство е едно от най-хубавите неща, които могат да ни се случат. Това е един от най-ценните диаманти в света с неповторим блясък. То не се продава и няма цена. Приятелското чувство извира от сърцето и е искрен израз на доброжелателство, взаимопомощ, великодушие, доброта и толерантност. Да имаш приятел е талант, който не всеки носи в себе си и затова хората, които го притежават, се стремят да не го загубят.

Заклучение

- * **В международните чуждоезикови практики напоследък особено внимание се отделя на социо- и интеркултурния контекст в обучението по чужд език.**
- * **Взаимодействието между език и култура се определя като основна образователна политика, залегнала в основата на межкултурното общуване и процесите на глобализация на съвременното общество, където познаването на няколко езика и съответните културни прояви в своите различия са белег на интелектуален растеж и духовен просперитет.**

**Благодарим за
вниманието!**